

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

29. april 2020

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 165 (Alm. del) af 14. april 2020 stillet efter ønske fra Troels Lund Poulsen (V)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvorvidt udgifter til en eventuel midlertidig ekspansiv finanspolitik som følge af COVID-19 vil blive opfattet som engangsforhold, der ikke påvirker den strukturelle saldo, på lige fod med udgifter relateret til inddæmning og afbødning af COVID19 (hjælpepakker etc.)? Vil ministeren i benægtende fald redegøre for, hvorvidt en eventuel midlertidig finanspolitisk lempelse vil skulle afholdes indenfor budgetlovens underskudsgrænse og gældende udgiftslofter, eller om ministeren vurderer, at en sådan lempelse vil falde ind under budgetlovens bestemmelse om exceptionelle omstændigheder?

Svar

Generelle finanspolitiske lempelser med henblik på at understøtte økonomiske aktivitet i nedgangstider påvirker den strukturelle saldo svarende til normal praksis. Der er således ikke forskel i behandlingen ift. om ekspansive tiltag er afledt af en nedgang fra COVID-19 situationen eller fra tilbageslag afledt af fx finanskrisen mv.

I forhold til virkningen på den strukturelle saldo vil udgangspunktet således være, at ekspansive tiltag påvirker den strukturelle saldo direkte.

Der kan dog være enkelte forhold, som har karakter af engangsforhold¹, som også kan have en stimulerende effekt på efterspørgslen, fx udbetaling af SP-midler i 2009 og udbetaling af efterlønsbidrag i 2012 og 2018.

I forhold til de finanspolitiske rammer, har EU's finansministre og stats- og regeringschefer erklæret, at fleksibiliteten i EU's fælles budgetregler vil blive brugt fuldt ud for at tage højde for den aktuelle situation i 2020. EU vil således anvende fleksibiliteten i forhold til særlige begivenheder uden for regeringernes kontrol. Dermed aktiveres den generelle undtagelsesklausul i reglerne, blandt andet med

¹ Engangsforhold defineres som særlige forhold af ikke-tilbagevendende karakter og kort varighed. Vurderingen heraf baseres på, hvorvidt tiltaget kan siges at opfylde følgende kriterier: tiltaget vedrører et enkelt (eller meget få) år, er af enkeltstående, ikke-tilbagevendende karakter (som følge af dets iboende karakteristika) og samtidig ikke svækker den finanspolitiske holdbarhed i et nævneværdigt omfang. Ligeledes er engangsforhold generelt af en betydelig størrelsesorden, som netop hænger sammen med den korte varighed og ikke-tilbagevendende karakter.

henblik på at tillade diskretionære lempelser (ud over de automatiske stabilisatorer) under betingelse af sikring af den finanspolitiske holdbarhed. Både effekterne af midlertidige og målrettede tiltag – dvs. udgifter til at inddæmme og behandle pandemien, sikre likviditet og beskytte job og indkomst for påvirkede ansatte – og effekterne af automatiske stabilisatorer vil blive ekskluderet, når efterlevelsen af de finanspolitiske regler vurderes

Fsva. udgiftslofterne vil jeg benytte min administrative bemyndigelse i budgetlovens § 12 til at undtage COVID-19 relaterede udgifter fra udgiftslofterne i 2020. Det er dermed muligt at afholde COVID19-relaterede udgifter i både stat, kommuner og regioner i 2020 uden at fortrænge andre udgifter. Jeg vil udstede en bekendtgørelse, der fastsætter de nærmere rammer for undtagelserne.

For så vidt angår 2021 er det endnu for tidligt at vurdere den økonomiske og sundhedsmæssige situation og dermed også om der er tale om exceptionelle omstændigheder. Udgangspunktet vil således indtil videre være, at finanspolitikken vil skulle tilrettelægges inden for sædvanlige rammer, herunder budgetlovens bestemmelser om strukturel saldo og udgiftslofter.

Det bemærkes i den sammenhæng, at dansk økonomi stod godt rustet inden krisen. I den seneste vurdering – Økonomisk Redegørelse, december 2019 – var udgangspunktet et overskud på den strukturelle saldo på 0,3 pct. af BNP i 2021. Der er således et betydeligt manøvrerum ift. budgetlovens grænse, dvs. afstanden til underskudsgrænsen giver mulighed for at reagere, hvis den økonomiske udvikling tilsiger det.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister